
La utopia arbrada de More

Ningú no pot qüestionar que la Utopia de Thomas More és una obra que traspuja hedonisme. Hitlodeu, el seu protagonista, afirma reiteradament que els utopians es guien per l'anomenat càlcul epicuri pel que fa al plaer. L'absència de dolor s'identifica amb la salut, que es considera, en si mateixa, el plaer més elevat que pugui experimentar un mortal.

El repàs detallat de què l'autor denomina «els plaers falsos» s'aprofita per criticar la societat del seu temps a la vegada que s'invoca els gaudis naturals enunciats per Epicur. Aquesta valoració li serveix per enumerar els plaers que considera ficticis, que no són sinó la cacera, el joc, la vestimenta luxosa o l'adoració dels diners.

Tots els habitants d'Utopia són experts en les feines del camp. Aprenen aquestes labors a l'escola, realitzant pràctiques als afores de les ciutats. Tant les dones com els homes treballen al camp, conreant el terreny, cuidant bestiar o talant arbres. El treball al camp és rotatiu, en torns de dos anys. Per millorar la productivitat, utilitzen tota mena d'eines.

L'agricultura proporciona tot el que cal per al consum autosuficient. Els mètodes de treball permeten l'obtenció d'excedents cada any. No hi ha propietat privada de la terra, per la qual cosa l'Estat és el propietari tant de la terra com dels productes recollits.

More para una atenció especial a les feines del camp en explicar el model econòmic d'Utopia. Hi ressalta la necessitat de formació des de la infància. Formalitza un sistema de torns a fi de compartir la duresa del treball al camp, reconeix la utilitat de la tecnologia a l'hora d'incrementar els rendiments agrícoles i, en el seu món ideal, no necessita importar gra, sinó que produeix excedents comercialitzables. I no cal dir que el poble és el propietari de la terra, els mitjans de producció i els productes. Marx en prendria bona nota.

—Josep Muñoz, «La utopia arbrada de More», *El jardí d'Epicur*,
Barcelona: Proa, 2023. 68-69.